

O golemovi

Čas míjel a znovu se zdvíhaly vlny nenávisti proti obyvatelům uliček v okolí Staronové synagogy. Rabín Löw viděl, že vlastní silou nemůže odvrátit všechna příkoří od svého lidu, a dlouhé noci přemýšlel s hlavou v dlaních, jak a kde by našel účinnou pomoc.

Jedné noci usnul únavou a ve snu se mu zjevil nápis. Vytvoř z hlíny tvora, který ti bude pomáhat proti všem nepřítelům!

Rabín se probudil, znovu se posadil ke knihám a listoval v nich tak dlouho, až jeho oči utkvěly na zažloutlém papíře starého chaldejského rukopisu. Opět a opět četl každou řádku a nakonec si pozorně opsal několik slov na proužek pergamenu. (...)

Když skončil žák sedmý okruh, vystřídal ho sám rabín. Po sedmé obchůzce se zastavil, otevřel golemovi ústa a vsunul mu pod jazyk pergamenový lístek s tajemným nápisem. V tu chvíli se hliněný panák pohnul, rozhlédl se a pomalu vstal; a byl tak veliký, že převyšoval vysokého rabína o hlavu. Oblékli ho do oděvu, jaký nosívali sluhové v synagóze, a dlouho si ho prohlíželi.

Tak se zrodil živý tvor ze čtyř živlů: ze země, ohně, vody a vzduchu. Podobal se člověku k nerozeznání, avšak jedno mu přece jen chybělo: golem neuměl mluvit, neboť ani moudrý rabín neovládal všechna tajemství, a tajemství řeči je ze všech tajemství největší. (...)

Ve dne seděl golem na dřevěné lavici v kuchyni anebo pomáhal rabínovi v synagóze, v noci procházel ulicemi ghetta a hlídal. Jakmile uviděl, že se někdo chystá škodit rabínovým lidem nebo že se někde děje nějaká nepravost, hned zakročil; většinou stačilo, že se jen ukázal, a už noční ptáčky s nečistým svědomím hledali spásu v útěku. Před velikými svátky, když bylo nebezpečí největší, zavěšoval rabín golemovi kolem krku proužek jelení kůže s tajnými znaky, jež činily golema neviditelným. (...)

Když se to stalo, zavolal rabín svého zetě i žáka, s nimiž před časem uhnětl golema z hlíny na vltavském břehu, a všichni tři vystoupili na půdu, kde odpočíval golem.

Na pokyn rabínův se mu postavili za hlavu a pozpátku odříkali posvátnou větu o stvoření člověka. Při jejich slovech dýchal golem stále pomaleji a pomaleji, až se ztišil jako v hlubokém spánku. Jeho pán se nad ním sklonil, vyjmul mu z úst šem a golem přestal dýchat.

Rabín ho obešel sedmkrát pozpátku a po něm tak učinil i jeho žák; při každém kroku golemovi kůže šedla a šedla, až se proměnila v obyčejnou hlínu, a když ho obešel sedmkrát i rabínův zeť, začal se povrch golemova těla drolit a praskat.

1. Zakroužkuj hlavní postavu. Proč je tato postava hlavní?

golem / Löw

2. Proč a jak byl golem stvořen?

Proč?

Jak?

3. Odpovídá golem z následujícího obrázku golemovi z ukázky? Proč?

ANO – NE

4. Co mají společného výrazy „rabín“, „synagoga“ a „ghetto“, jež se objevují v textu?

.....

5. Vysvětli následující výrazy.

rabín

.....

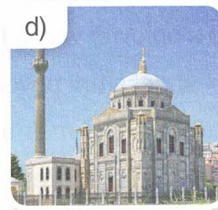
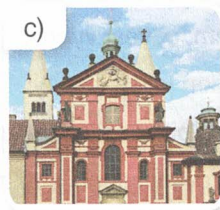
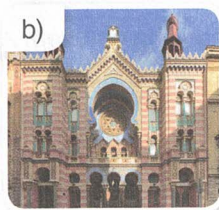
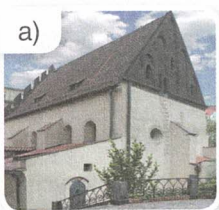
synagoga

.....

ghetto

.....

6. Na kterém z následujících obrázků je Staronová synagoga z textu?

7. Rozhodni o pravdivosti následujících tvrzení.

Opět se zdvíhaly vlny nenávisti proti Židům.

PRAVDA / LEŽ

Vlastní silou golem neodvrátí všechna příkoří od svého lidu.

PRAVDA / LEŽ

Golem ve dne seděl na dřevěné lavici v synagoze.

PRAVDA / LEŽ

Golem v noci procházel ulicemi ghetta a hlídal.

PRAVDA / LEŽ

Když měl golem kolem krku zavěšený proužek jelení kůže, byl neviditelný.

PRAVDA / LEŽ

Rabín, jeho zeť a snacha vystoupili za golemem na půdu.

PRAVDA / LEŽ

Golem dýchal pomaleji, jakoby usnul.

PRAVDA / LEŽ

K propůjčení života golemovi byl mimo jiné třeba tzv. šém.

PRAVDA / LEŽ

8. Doplň následující věty.

Jakmile golem uviděl, že se někdo chystá Židům škodit, Většinou stačilo, Rabín golemovi kolem krku zavěšoval proužek jelení kůže právě tehdy, když

9. Za jakým účelem autor použil vyjádření „Opět a opět četl každou řádku“?

.....

10. Co znamená slovo „zeť“?

.....